

Monitoring in het kader van de verruiming

Kirsten Beirinckx, MOW - aMT en G.-J. Liek, RWS

Vraagstukken beleid en beheer: aanleiding onderzoek

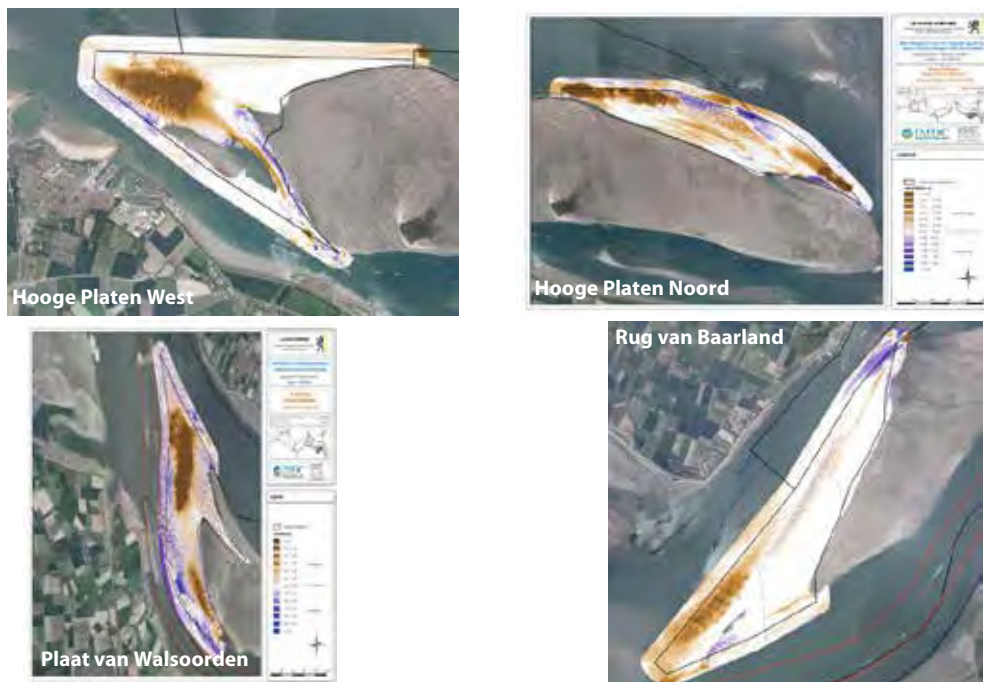
Welke gewenste en ongewenste effecten heeft de verruiming van de vaargeul? Leveren de plaatrandstortingen op wat we verwachten? Wat leren we hieruit voor de nieuwe onderhoudsvergunningen van de vaargeul?

Kennis van het estuarium

Wat wisten we al?

Tijdens de voorbereiding van het project 'derde Verruiming Vaargeul Schelde' werd heel wat studiewerk uitgevoerd voor de milieueffectrapportage en alle bijbehorende achtergrond- en basisrapporten. Hieruit volgde dat de tot dan toe gebruikte stortstrategie, waarbij de baggerspecie vooral werd teruggestort in de nevengeulen, niet zomaar voortgezet kon worden zonder het meergeulenstelsel in gevaar te brengen. In de periode 2004-2007 werd een praktijkproef uitgevoerd met een nieuwe manier van storten ter hoogte van de plaatrand van Walsoorden. Uiteindelijk werd een aangepaste stortstrategie voorgesteld met, naast stortzones in de nevengeulen, aanvullende stortzones langs een viertal plaatranden en in de hoofdgeul van de Schelde. Flexibel storten (het bijsturen van het verspreiden van baggerspecie in de Westerschelde op basis van monitoring en nieuwe inzichten) is een van de mitigerende maatregelen waarmee eventueel negatieve effecten van de verruiming worden voorkomen.

Observaties en nieuwe kennis

Plaatrandstortzone Hooge Platen West (macrocel 1): Twee jaar na de start van de verruiming is de stabiliteit van de specie voldoende. Tot op heden verminderen de stroomsnelheden niet. De specie verplaatst zich richting de plaat, waarbij via hoogtemetingen op het droogvallende gedeelte van de plaat in de gaten wordt gehouden dat de specie daar niet bovenop terechtkomt.

Plaatrandstortzone Hooge Platen Noord (macrocel 1): Bijna alle aangebrachte specie blijft liggen ter hoogte van die plaatrand. De metingen en modelresultaten van stroomsnelheden vertonen op bepaalde plekken een beperkte daling van de stroomsnelheden.

Plaatrandstortzone Plaat van Walsoorden (macrocel 5): Tijdens de initiële stortcampagne in 2010 verdween een belangrijke hoeveelheid specie. Daarna vertoonden de plaatrandstortingen voldoende stabiliteit. Tussen de plaatrandstorting en de plaat zelf tonen stroommetingen aan dat er een laagdynamisch gebied is ontstaan. Daardoor kan er een rijker bodemleven ontstaan.

Plaatrandstortzone Rug van Baarland (macrocel 4): De stortzone aan de Rug van Baarland blijkt de laatste jaren sterk te sedimenteren. Daardoor zullen we de totale vergunde hoeveelheden specie niet in die zone kunnen aanbrengen. Bovendien nemen de watervolumes al langere tijd af in de naastgelegen nevengeul het Middelgat en naderen ze de waarschuwingsgrens.

Stortzones in de hoofdgeul: De gestorte baggerspecie verdwijnt na verloop van tijd grotendeels uit de diepe putten in de hoofdgeul. De waarnemingen liggen wel in lijn met de verwachte erosiesnelheid die in het milieueffectenrapport genoemd werd.

Bijsturing in de praktijk

Op basis van de toetsing in mei 2012 heeft het 'Overleg flexibel storten' van de VNSC de volgende bijsturing van de stortstrategie bepaald:

- Voor de plaatranden van de Hooge Platen wordt op dit ogenblik prioriteit gegeven aan het terugstorten van specie bij Hooge Platen Noord. Die zone heeft meer kans om ecologisch waardevol laagdynamisch areaal te ontwikkelen dan Hooge Platen West.
- Bij de Plaat van Walsoorden worden de stortingen gericht voortgezet. In 2012 is opnieuw ongeveer 800.000 m³ specie aangebracht.
- Gezien de waargenomen sedimentatie wordt sinds dit jaar niet meer gestort op de plaatrandzone aan de Rug van Baarland. In de naastgelegen nevengeul het Middelgat werd al eerder gestopt met storten. De evoluties worden opgevolgd en er loopt een studie binnen het onderzoeksprogramma 'Veiligheid en Toegankelijkheid' om een beheerstrategie voor dat gebied te bepalen.
- De stortzones in de hoofdgeul worden verder benut volgens planning.

Betekenis van de kennis voor beleid en beheer / menselijke ingrepen

De praktijkervaring die het 'Overleg flexibel storten' de afgelopen jaren heeft opgedaan, zal samen met de nieuwe kennis uit de onderzoeken van de werkgroep Onderzoek en Monitoring de toekomstige stortstrategie vormgeven.

Meer informatie

www.maritiemetoegang.be

www.vnsc.eu/organisatie/werkgroepen/onderzoek-en-monitoring.html